

JT Žmogaus teisių tarybos raida ir ES vaidmuo

2009 m. sausio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos raidos ir ES vaidmens (2008/2201(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos (JTŽTK), rengtas nuo 1996 m., ypač į savo 2006 m. kovo 16 d. rezoliuciją dėl derybų dėl Žmogaus teisių tarybos rezultatų ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos 62-osios sesijos¹, taip pat į savo 2004 m. sausio 29 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų santykių², į 2005 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų reformos³, į 2005 m. rugsėjo 29 d. rezoliuciją dėl 2005 m. rugsėjo 14–16 d. Jungtinių Tautų pasaulinio aukščiausio lygio vadovų susitikimo rezultatų⁴, į 2008 m. vasario 21 d. rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos (JTŽTT) septintosios sesijos⁵ ir į 2008 m. gegužės 8 d. rezoliuciją dėl 2007 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje⁶,
- atsižvelgdamas į savo skubias rezoliucijas dėl žmogaus teisių ir demokratijos,
- atsižvelgdamas į 2005 m. kovo 21 d. paskelbtą JT Generalinio Sekretoriaus pranešimą „Daugiau laisvės, siekiant plėtos, saugumo ir žmogaus teisių visiems“, į vėliau parengtą JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją A/RES/60/1 dėl 2005 m. pasaulio aukščiausio lygio vadovų susitikimo rezultatų ir į 2006 m. kovo 7 d. JT Generalinio Sekretoriaus pranešimą „Indėlis į Jungtines Tautas. Stipresnės pasaulinio masto organizacijos siekis“,
- atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją A/RES/60/251, kuria vadovaujantis įsteigta JTŽTT,
- atsižvelgdamas į 2006 m. kovo 16 d. pareiškimą dėl JTŽTT įsteigimo, kurį Europos Sąjungos vardu paskelbė ES pirmininkaujanti valstybė,
- atsižvelgdamas į ankstesnes eilines ir neeilines JTŽTT sesijas,
- atsižvelgdamas į JTŽTT darbo grupių veiklos, susijusios su skundų teikimo procedūra, su visuotiniu periodiniu vertinimu (VPV), su būsima ekspertų konsultacijų sistema, su darbotvarke, su metine darbo programa, su darbo metodais, su darbo tvarka ir su specialiųjų procedūrų vertinimu, rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 21 d. JT Generalinės Asamblėjos metu įvykusių

¹ OL C 291 E, 2006 11 30, p. 409.

² OL C 96 E, 2004 4 21, p. 79.

³ OL C 124 E, 2006 5 25, p. 549.

⁴ OL C 227 E, 2006 9 21, p. 582.

⁵ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0065.

⁶ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0193.

trečiųjų JTŽTT valstybių narių rinkimų rezultatus,

- atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 19 d. įvykusių JTŽTT pirmininkaujančios valstybės rinkimų rezultatus,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. balandžio 7–18 d., 2008 m. gegužės 5–16 d. ir 2008 m. gruodžio 1–15 d. vykusius pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį VPV raundus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A6-0498/2008),
- A. kadangi žmogaus teisių visuotinumą principo paisymas, jo skatinimas ir apsauga numatyta pagal Bendrijos *acquis*; kadangi tai pagrindiniai ES principai,
 - B. kadangi pagarba žmogaus teisėms ir demokratija yra pagrindiniai principai, kuriais ES vadovaujasi plėtodama savo išorės santykius, ir kadangi ES užsienio politika grindžiama neabejotinai aiškiu daugiašališkumo rėmimu, kaip pabrėžiama JT chartijoje,
 - C. kadangi JT ir JTŽTT yra tarp tinkamiausių organizacijų, kurios visapusiškai sprendžia žmogaus teisių klausimus ir humanitarines problemas,
 - D. kadangi sprendimas įsteigti JTŽTT, kaip iniciatyva JTŽTK trūkumams kompensuoti ir žmogaus teisių klausimams tarpvyriausybinių diskusijų metu suteikti daugiau svarbos, apskritai vertintas palankiai,
 - E. kadangi JTŽTT parengė ambicingą savo pirmųjų trejų veiklos metų programą, į kurią įtraukta jos procedūrų ir darbo metodų svarstymas, ypač VPV, kurio trys raundai, skirti 48 valstybėms, iš kurių aštuonios yra ES valstybės narės, įvertinti, jau įvyko, sistemos parengimas ir jos taikymas bei specialių procedūrų vertinimas,
 - F. kadangi ES aktyviai rėmė ir protegavo JTŽTT įsteigimo idėją; kadangi ES ir jos valstybės narės įsipareigojo dėti visas pastangas, kad jų vaidmuo kuriant veiksmingą organą, sugebantį spręsti šiuolaikinius su žmogaus teisių padėtimi susijusius uždavinius, bei šį organą remiant būtų aktyvus ir ryškus,
 - G. kadangi ES tvirtai siekė, kad, renkant JTŽTT, sprendžiant dėl nepatvirtintų pasiūlymų ir dėl faktinio JT valstybių narių rinkimų įsipareigojimų įgyvendinimo stebėsenos procedūrų, būtų vadovujamasi padidintos daugumos principu ir nustatyti teisės dalyvauti kriterijai,
 - H. kadangi dėl nesutampančių nacionalinių interesų ir dėl nuolatinio kai kurių valstybių narių siekio savarankiškai veikti JT ES kol kas negali priimti vieningo požiūrio, tačiau esama įrodymų, kad JTŽTT minėtosios valstybės bendradarbiauja darniau nei JTŽTK,
 - I. kadangi tai, kad ES valstybės narės JTŽTT sudaro kiekybinę mažumą, labai kliudo ES daryti įtaką, susijusią su JTŽTT darbotvarke, ir kartu tai – labai rimtas iššūkis ES ginant savo pozicijas JTŽTT,
 - J. kadangi Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV), deja, nedalyvauja JTŽTT veikloje ir todėl ES būtina stiprinti savo, kaip demokratinių šalių lyderės, vaidmenį sprendžiant žmogaus teisių klausimus,

- K. kadangi Parlamentas atidžiai stebi naujausius įvykius JTŽTT ir nuolat siunčia delegacijas į jos sesijas ir kviečia specialiuosius pranešėjus bei nepriklausomus ekspertus, kad šie prisidėtų prie darbo žmogaus teisių srityje,
- L. kadangi 2011 m. ketinama persvarstyti JTŽTT procedūras ir priemones, kaip numatyta anksčiau minėtoje Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje A/RES/60/251,

Bendras JTŽTT pirmųjų trejų veiklos metų įvertinimas

1. džiaugiasi iki šiol JTŽTT atliktu darbu ir pažymi, kad JTŽTT gali tapti svarbiu ES daugiašalės veiklos žmogaus teisių srityje pagrindu; vis dėlto apgailestauja, kad per pirmuosius trejus veiklos metus naujasis organas nepasiekė didesnės pažangos gerindamas JT statistiką žmogaus teisių srityje;
2. palankiai vertina JTŽTT priimtus svarbius dokumentus, pagal kuriuos nustatomi žmogaus teisių standartai, įskaitant Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo prievartinio dingimo ir JT deklaraciją dėl vietos gyventojų teisių, taip pat Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto fakultatyvinį protokolą; pažymi, kad pastarasis dokumentas yra svarbus sprendimas, nes jame numatyta atskirų skundų nagrinėjimo tvarka bei tarptautiniu lygmeniu sukuriamas asmenų, kurių ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės buvo pažeistos, peticijų pateikimo mechanizmas; ragina visas valstybes skubiai ratifikuoti Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto fakultatyvinį protokolą;
3. apgailestauja, kad JTŽTT nepavyko imtis veiksmų daugelyje pasaulio vietų, kur būtina skubiai spręsti žmogaus teisių padėties problemą, iš dalies todėl, kad to vis labiau nenori daugybė JTŽTT valstybių, kurios priešinasi bet kokiems padėties vienoje ar kitoje šalyje svarstymams, be kita ko, rengiant rezoliucijas dėl padėties tam tikroje šalyje, specialias sesijas ir suteikiant šalims mandatą vykdyti specialiąsias procedūras nes, jų tvirtinimu, taip JTŽTT taptų politizuotu organu; pakartoja, kad JTŽTT sugebėjimas veiksmingai spręsti padėties vienoje ar kitoje šalyje problemą itin svarbus siekiant išsaugoti šio organo autoritetą ir patikimumą;
4. džiaugiasi, kad vykdant rinkimų į JTŽTT procedūrą galima iš JTŽTT išbraukti pagrindinius žmogaus teisių pažeidėjus, pvz., Iraną ir Baltarusiją; vis dėlto apgailestauja, kad ne visos geografinės grupės surengė tikras rinkimų į JTŽTT procedūras; apgailestauja, kad pritaikius savanoriškų pasižadėjimų sistemą buvo sulaukta skirtingų ir netinkamų rezultatų, ir tai leido vyriausybėms vengti savo tarptautinių įsipareigojimų; todėl yra labai sunerimęs dėl to, kad kai kurios narės apdairiai pasinaudoja vadinamaisiais įsipareigojimais, ir todėl dar kartą patvirtina, kad pagrindinis kriterijus tampant JTŽTT nariu turėtų būti visiškas bendradarbiavimas taikant specialiąsias procedūras;
5. apgailestauja dėl to, kad JTŽTT susiskaldžiusi į regioninius blokus; mano, kad dėl vadinamojo mąstymo blokais kyla grėsmė JTŽTT sugebėjimui veiksmingai, nešališkai ir objektyviai spręsti problemas dėl žmogaus teisių pažeidimų, su kuriomis susiduriama visame pasaulyje, ir kad gali būti tikroji JTŽTT šališkumo, selektyvumo ir silpnumo priežastis;
6. pripažįsta, kad keletas delegacijų Ženevoje nepakankamai aprūpinta įranga, kad galėtų tinkamai vesti derybas žmogaus teisių klausimais, ir todėl turi pasikliauti grupių vadovais, kurie formuoja jų pozicijas; nepaisydamas to, pažymi, kad nepaisant šios tendencijos

buvo veiksmingai išspręsti keli svarbūs klausimai, ypač Azijos ir Afrikos grupėse, pvz., dėl elgesio kodekso taikant specialiąsias procedūras ir padėties Darfūre; taip pat pabrėžia, kad ES kartu su stojančiomis šalimis patvirtinus pozicijas buvo daug prisidėta prie vadinamojo mąstymo blokais; prašo Komisijos pateikti metinį pranešimą apie balsavimo dėl žmogaus teisių Jungtinėse Tautose rezultatus, kuriame būtų išnagrinėta, kokią įtaką tai turėjo ES, ES valstybių narių ir kitų blokų politikai;

7. pripažįsta, jog atsižvelgiant į tai, kad JTŽTT sudaro įvairūs nariai ir kad joje dalyvauja daug šalių stebėtojų, užtikrinama, kad Tarybos diskusijose dalyvauja iš esmės visos šalys; atsižvelgdamas į 2011 m. planuojamą vertinimą, mano, kad galėtų būti svarstoma visuotinės narystės JTŽTT galimybė, nors galėtų būti naudinga ir mažesnės sudėties JTŽTT;
8. pripažįsta vykstančias diskusijas dėl JTŽTT ir Generalinės Asamblėjos Trečiojo komiteto santykių; primena, kad Trečiojo komiteto uždavinys – šiame organe, kurio nariai yra visos JT valstybės narės, perduoti informaciją apie pagrindines JTŽTT problemas; mano, kad šis organas gali kompensuoti JTŽTT trūkumus taip, kaip Generalinė Asamblėja kompensuoja Saugumo Tarybos trūkumus priimant sprendimus. Tai svarbi papildomumo tarp JTŽTT ir Trečiojo komiteto dalis; ragina ES dar kartą patvirtinti savo įsipareigojimą remti JTŽTT ir didinti jos veiksmingumą, kadangi tai unikalūs, ypatingą dėmesį visuotinėms žmogaus teisėms skiriantis organas ir specialusis JT sistemos forumas, kuriame sprendžiami žmogaus teisių klausimai;
9. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl to, kad keliama vis didesnė grėsmė žmogaus teisių visuotinumui principui ir tai konkrečiai įrodo kai kurių valstybių siekis riboti visuotinai pripažintas žmogaus teises, pvz., žodžio laisvę, arba traktuoti žmogaus teises kaip grėsmę kultūros, ideologinei ar tradicijų sistemai; ragina ES atidžiai stebėti šiuo mėginimus ir tvirtai remti žmogaus teisių visuotinumą, jų nedalumo ir savitarpio priklausomybės principus;

Specialiosios procedūros

10. mano, kad specialiosios procedūros yra JT žmogaus teisių sistemos šerdis ir pabrėžia, kad patikima ir veiksminga žmogaus teisių gynyba JTŽTT grindžiama bendradarbiavimu pagal specialiąsias procedūras ir jų visapusišku įgyvendinimu, taip pat reformų, kurios būtinos JT sugebėjimui spręsti žmogaus teisių pažeidimų atvejus stiprinti, vykdyti;
11. mano, kad specialiosios procedūros, susijusios su padėtimi tam tikroje šalyje, yra esminė priemonė žmogaus teisėms toje šalyje gerinti; mano, kad šalies vertinimo VPV pagrindu pobūdis ir dažnis negali pakeisti šalių mandatų; todėl nepritaria kai kurių šalių mėginimams panaikinti šiuos mandatus argumentuojant būtinybe racionalizuoti specialiąsias procedūras; šiuo požiūriu apgailestauja, kad panaikinti šalių mandatai Baltarusijos Respublikai, Kongo Demokratinei Respublikai ir Kubos Respublikai ir nutraukta ekspertų padėties Darfūre klausimais grupės veikla;
12. pažymi, kad nustatytos mandato atlikti padėties Burundyje vertinimą sustabdymo sąlygos; pripažįsta, kad svarbu parengti galimo pasitraukimo iš kiekvienos iš šių šalių taikomą specialių procedūrų strategiją;
13. smerkia kai kurių JTŽTT narių pastangas riboti nepriklausomą ir veiksmingą specialiųjų procedūrų taikymą; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad 2007 m. birželio 18 d. priimtas

Įgaliojimų vykdyti specialiąsias procedūras turėtojų elgesio kodeksas; ragina JTŽTT taikyti šį elgesio kodeksą atsižvelgiant į minėtosios rezoliucijos Nr. A/RES/60/251 dvasią ir gerbti specialiųjų procedūrų nepriklausomybę;

14. ragina geriau atrinkti ir skirti tinkamus specialiųjų procedūrų mandatų turėtojus, ypač ieškant būdų ir priemonių esamam Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuro kandidatų sąrašui stiprinti ir mandatų turėtojų savarankiškumui skatinti atsižvelgiant į kandidatų patirtį ir jų kompetenciją, taip pat skiriant pakankamai dėmesio geografiniam šalių atstovavimui ir lyčių pusiausvyrai;
15. pabrėžia būtinybę geriau įgyvendinti specialiųjų procedūrų išvadas ir rekomendacijas; šiuo tikslu galėtų būti rengiamos atsiskaitymo už rekomendacijų įgyvendinimą priemonės;
16. mano, kad VPV – tai specialiąsias procedūras papildanti priemonė ir galimybė veiksmingiau pasinaudoti jų ataskaitomis ir užtikrinti geresnį bendradarbiavimą vykdant šias procedūras;
17. ragina skirti specialiosioms procedūroms nuolatinę finansinę paramą ir užtikrinti pakankamai žmogiškųjų išteklių;

Visuotinis periodinis vertinimas

18. pripažįsta potencialią VPV priemonės vertę gerinant visuotinę su žmogaus teisėmis susijusių įsipareigojimų stebėseną ir jų vykdymą visame pasaulyje, kadangi taip visos JT valstybės narės traktuojamos ir stebimos vienodai, be to, sudaromos naujos galimybės nevyriausybinėms organizacijoms (NVO) pradėti dialogą su konkrečiomis valstybėmis;
19. palankiai vertina tai, kad atliekami VPV paskatino daugelį JT valstybių narių įsipareigoti įgyvendinti savo tarptautinius įsipareigojimus, priėmus sutarties organų išvadas ir rekomendacijas bei specialiąsias procedūras imtis tolesnių priemonių, sutarties organams pateikti apžvalgos ataskaitas, atsakyti į likusius prašymus taikyti specialiąsias procedūras ir ratifikuoti nepatvirtintas sutartis ir netgi priimti nacionalinius teisės aktus, pagal kuriuos siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi sutartyse numatytų ir jų priimtų įsipareigojimų;
20. apgailestauja, kad per pirmąsias tris sesijas nepavyko visiškai patenkinti lūkesčių ir užtikrinti, kad procesas būtų objektyvus, skaidrus, neselektyvus, konstruktyvus, ne konfrontacinio pobūdžio ir nepolitizuotas¹;
21. pabrėžia, kad šį tikslą įmanoma pasiekti tik visais vertinimo proceso etapais dalyvaujant nepriklausomiems ekspertams ir taikant veiksmingą, į rezultatus orientuotą įgyvendinimo priemonę;
22. apgailestauja, kad VPV proceso metu nepakankamai dėmesio skiriama ekonominėms, socialinėms ir kultūrinėms bei mažumų teisėms, ir ragina per ateinančias sesijas šiems klausimams skirti daugiau dėmesio vadovaujantis visuotinio, nedalumo ir savitarpio priklausomybės principais;
23. smerkia politinius aljansus, kuriuos sudarant siekiama padėti kai kurioms valstybėms

¹ 2007 m. birželio 18 d. JTŽTT rezoliucija 5/1.

išvengti patikrinimo, o ne kritiškai atsižvelgti į žmogaus teisių padėtį jose, taip pat protekcijas, dėl kurių kyla didelė grėsmė pačiam VPV tikslui; pažymi, kad ši praktika pasiekė pavojingą ribą, kai paaiškėjo, kad Tuniso vertinimo metu buvo padaryta pareiškimų, kuriuose itin prieštaraujama nepriklausomų ekspertų išvadoms; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad šis konkretus vertinimas dar nėra tendencija;

24. palankiai vertina ES sprendimą vengti bendro kišimosi rengiant vertinimą apie tam tikrą šalį ir užtikrinti, kad, siekiant kelti pačius įvairiausius klausimus, šios intervencijos papildytų viena kitą; šiuo požiūriu pabrėžia, kad ES, keldama klausimus apie įvairių šalių statistiką, stengiasi atsikratyti „mąstymo blokais“ JTŽTT; palankiai vertina aktyvų ES valstybių narių dalyvavimą rengiant konkrečių šalių vertinimus, įskaitant vertinimus, susijusius su kitomis ES valstybėmis narėmis; ragina ES ir toliau remtis dabartiniu laisvo koordinavimo modeliu ir užtikrinti, kad ES valstybės narės pakankamai nuodugnai nagrinėtų padėtį visose šalyse ir visas temas ir kad būtų išvengta bet kokio kartojimosi;
25. reiškia susirūpinimą dėl to, kad tam tikrais atvejais galutinėje VPV ataskaitoje ir per vertinimą užmegzto interaktyvaus dialogo metu pasigesta suvestiniuose dokumentuose pateiktos informacijos ar netgi prieštaraujama ekspertų išvadoms baigiamosiose pastabose, taigi vertinimo procesas netekdavo jam būdingo solidumo, o ataskaitose pateiktos darbo grupės rekomendacijos būdavo pernelyg miglotos, be jokių esminių veiklos gairių; ragina VPV darbo grupę į savo būsimus vertinimus įtraukti išsamias, konkrečias, realistiškas ir į aukas orientuotas rekomendacijas, kurios būtų grindžiamos informacija, gauta taikant nepriklausomos stebėsenos priemones, arba NVO pateiktais duomenimis;
26. apgailestauja, kad VPV rekomendacijos neįpareigoja – tai susiję su teise, pagal kurią VPV rengėjai leidžia valstybėms pasirinkti joms priimtinas rekomendacijas; pažymi, kad kai kada, pvz., Šri Lankos atveju, priimta maža procentinė dalis rekomendacijų; tačiau laikosi nuomonės, kad ne visos rekomendacijos vertingos ar atitinka tarptautinių žmogaus teisių įsipareigojimų nuostatas; taigi mano, kad tai parodo, jog tam tikrais atvejais VPV gal ir ne pati naudingiausia priemonė; pabrėžia nepriklausomų kontrolės mechanizmų ir NVO ataskaitų svarbą VPV procese, tuo pačiu išsaugant JTŽTT šalių mandatus;
27. smerkia kai kurių JTŽTT valstybių narių mėginimus cenzūruoti NVO darbą; apgailestauja, kad NVO poveikis galutiniam sprendimui ribotas, kadangi ribojamas laikas, per kurį NVO turi išdėstyti savo nuomonę apie VPV ataskaitą, taip pat apgailestauja, kad nurodinėjama, koku mastu joms leidžiama įsikišti: NVO suteikiama galimybė pateikti bendro pobūdžio komentarus, tačiau jos negali iš naujo kelti darbo grupėse aptartų klausimų;
28. apgailestauja, kad rengiama nepakankamai visapusiškų nacionalinių konsultacijų dalyvaujant NVO apie JT valstybių narių ataskaitas; todėl ragina visas vertinamas valstybes skaidriai dalyvauti dalykiškoje diskusijoje apie žmogaus teisių padėtį, skatinti į ją įsitraukti visų vyriausybės sektorių ir pilietinės visuomenės atstovus ir atsižvelgti į tai, kad pagrindinis vertinimo proceso siekis – gerinti žmogaus teisių padėtį šalių viduje;
29. ragina visas valstybes atlikus vertinimą rengti išsamias, vertinimo rekomendacijomis grindžiamas, konsultacijas nacionaliniu lygmeniu; ragina ES toliau ieškoti galimybių panaudoti šias rekomendacijas rengiant techninės pagalbos programas;
30. ragina JTŽTT remti veiksmingą VPV procesą, t. y. griežtinti procedūras, kad būtų

išvengta tyčinio trukdymo ar diversinės taktikos, kadangi taip pakertami esminiai JT, JTŽTT ir VPV proceso siekiai, ir remti pastangas siekiant užtikrinti didesnę JT valstybių narių atskaitomybę žmogaus teisių srityje;

Skaidrumas ir pilietinės visuomenės dalyvavimas JTŽTT darbe

31. pakartoja pilietinės visuomenės dalyvavimo JTŽTT darbe svarbą ir ragina ES valstybes nares ieškoti veiksmingų būdų ir priemonių, kurias taikant pilietinei visuomenei būtų sudarytos sąlygos dalyvauti JTŽTT veikloje ir naudotis išimtinę teisę teikti rašytinius pranešimus ir skelbti žodinius pareiškimus; ši teisė turi būti užtikrinta pilietinei visuomenei atsižvelgiant į jos patariamąjį statusą;
32. teigiamai vertina tai, kad išsaugota už žmogaus teises kovojančių NVO dalyvavimo diskusijose praktika, ir tikisi, kad ateityje šios NVO bus skatinamos dar aktyviau dalyvauti; pakartoja savo raginimą reformuoti NVO klausimus sprendžiantį JT komitetą ir užtikrinti veiksmingą nepriklausomų NVO dalyvavimą; pažymi, kad nepriklausomi ekspertai, remdamiesi NVO darbo rezultatais ir jų indėliu, turi parengti rekomendacijas dėl akreditacijos;
33. atsižvelgdamas į tai, kad JTŽTT – nuolat veikiantis organas, pažymi, kad dėl to kyla problemų ne Ženevoje veikiančioms NVO; todėl teigiamai vertina agentūrų, kurios NVO vardu palaiko ryšius su Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuru, su JT biuru Ženevoje ir teikia NVO informaciją apie įvairius veiksmus bei skatina jas dalyvauti JTŽTT veikloje, indėlį;
34. ragina donorus spręsti klausimą dėl žmogaus teisių organizacijų, ypač veikiančių ne Ženevoje, mokymų ir finansavimo reikmių, kadangi tai svarbu norint joms sudaryti sąlygas nuosekliai ir veiksmingai dalyvauti JTŽTT veikloje; ragina Komisiją toliau remti pilietinės visuomenės iniciatyvas, kurių imantis siekiama užtikrinti vyriausybės politikos, susijusios su JT žmogaus teisių klausimais, priežiūrą;
35. apgailestauja, kad visuomenė nepakankamai domisi JTŽTT ir mažai apie ją žino; taip pat palankiai vertina Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuro iniciatyvas, kurių imantis siekiama užtikrinti daugiau skaidrumo, būtent – neoficialių posėdžių biuletenio sukūrimą; teigiamai vertina JTŽTT sesijų transliacijas per žiniatinklį, kurios vykdomos siekiant labiau informuoti visuomenę apie JTŽTT darbą;

Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuras

36. patvirtina savo nuomonę, kad Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuras yra svarbiausias JT sistemos organas, kadangi jis atlieka svarbiausią vaidmenį saugodamas ir remdamas žmogaus teises bei pabrėždamas, kad visoje JT sistemoje ir visose susijusiose organizacijose, ypač tose, kurių veikla susijusi su taikos atkūrimu, jos stiprinimu, plėtra ir humanitarine veikla, būtina atsižvelgti į žmogaus teisių aspektą;
37. pakartoja, kad remia Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biurą, ir pritaria tam, kad šis organas dirbtų savarankiškai, nuosekliai ir nešališkai;
38. ragina Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biurą dėti visas pastangas, kad šalyse būtų steigiami regioniniai biurai ir stiprinama biuro veikla; šiuo požiūriu palankiai vertina Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuro ir Kirgizijos Respublikos

valdžios institucijų susitarimo memorandumą dėl regioninio Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuro atidarymo Biškeke; dar kartą dėkoja už Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuro darbą remiant pagal JT sutartis įsteigtus organus ir specialiąsias procedūras;

39. reiškia padėką Vyriausiajai žmogaus teisių komisarei Louise'ai Arbour už jos darbą, už jos parodytą atsidavimą ir principingumą ir yra įsitikinęs, kad jos įpėdinė Navanethem Pillay dirbs vedama ne mažesnio entuziazmo ir sklandžiai spręs uždavinius, su kuriais susiduriama užimant šias pareigas;
40. palankiai vertina tai, kad daugybę metų Komisija savo noru finansiškai rėmė Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biurą, įskaitant tai, kad, remiantis Europos demokratijos ir žmogaus teisių priemone, 2008 m. šiam biurui skirta 4 mln. EUR; ragina ES valstybes nares toliau remti Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biurą, ypač Generalinės Asamblėjos penktajame administraciniame ir biudžeto komitete, ir užtikrinti, kad nebūtų trikdomas jo savarankiškumas ir kad jam būtų teikiama visa finansinė parama, reikalinga jo įgaliojimams vykdyti;

ES vaidmuo JTŽTT

41. teigiamai vertina tai, kad per pirmuosius trejus metus ES aktyviai dalyvavo JTŽTT veikloje rengdama ar bendrai rengdama rezoliucijas, pareiškimus, įsitraukdama į interaktyvius dialogus ir diskusijas bei sėkmingai sušaukdama neeilines sesijas dėl žmogaus teisių padėties Darfūre (2006 m. gruodžio mėn.), Birmoje/Mianmare (2007 m. spalio mėn.) ir Kongo Demokratinės Respublikos rytuose (2008 m. lapkričio mėn.); pripažįsta, kad ES įsipareigojusi spręsti JTŽTT klausimus dėl vienoje ar kitoje šalyje susidariusios padėties;
42. palankiai vertina faktą, kad visos ES parengtos ar bendrai rengtos rezoliucijos priimtos JTŽTT per jos pirmąsias devynias eilines ir pirmąsias aštuonias neeilines sesijas; tačiau pažymi ir tai, kad balsavimui nepateikta daugybė prieštarų klausimų, dėl kurių nepavyksta susitarti;
43. atkreipia dėmesį į tai, kad JTŽTT veikloje dalyvaujančios ES valstybės narės susiskirsčiusios į dvi regionines Vakarų Europos ir Rytų Europos valstybių grupes; pažymi, kad ES nesutinka su sistema, pagal kurią kiekvienas regionas pasiūlo tiek kandidatų, kiek yra vietų („nepriekaištingos reputacijos sistema“), nes taip ES valstybės narės galiausiai pradeda konkuruoti tarpusavyje dėl galimybės būti išrinktomis į JTŽTT;
44. ragina ES ir toliau daryti spaudimą siekiant, kad būtų nustatyti kandidatavimo kriterijai, kuriais vadovaujantis rinkimų būdu būtų patenkama į JTŽTT, įskaitant nuolatinių kvietimų išdavimą specialiųjų procedūrų mandato turėtojams ir faktinio JT valstybių narių rinkimų įsipareigojimų įgyvendinimo stebėseną; taip pat pakartoja savo raginimą taikyti šią taisyklę apsisprendžiant, ar ES turėtų remti šalis kandidates; apgailestauja, kad iki šiol ES nepalaikė šio reikalavimo;
45. pažymi, kad ES sudaro JTŽTT mažumą ir dėl to tikrai kyla sunkumų tada, kai svarbu būti išgirstiems; teigiamai vertina kitų JTŽTT narių informavimo ir naštos pasidalijimo tarp ES valstybių narių praktiką, kuri taikyta pirmininkaujant Slovėnijai; ragina ES valstybes nares toliau plėtoti ir stiprinti šią praktiką;

46. teigiamai vertina vis stipresnę tendenciją, kuria remdamosi valstybės narės ne tik pirmininkauja ES, bet ir dalyvauja diskusijose; ragina toliau skatinti šią tendenciją, be to, ragina ES valstybes nares stiprinti ES misiją, skelbiant daugybės balsų aiškiai suformuluotą vieningą poziciją; ragina ES valstybes nares toliau plėtoti tarpregionines iniciatyvas, kadangi tai patikimas būdas veikti prieš vadinamąją bloką politiką; ragina ES ir Islamo konferencijos organizaciją labiau stengtis pagerinti abipusį supratimą ir bendradarbiavimą;
47. pritaria ES nusistatymui siekti koordinuotos, bendros pozicijos JTŽTT; tačiau apgailestauja, kad ES, siekdama įtikinti visas ES valstybes nares JTŽTT vadovautis bendromis politikos nuostatomis, dažnai dalyvauja JTŽTT forumuose turėdama mažiausia bendrą vardiklį, dėl kurio ribojama ES diplomatinių santykių su kitomis regionų grupėmis potencialo dinamika; ragina Javierą Solaną, ES vyriausiąjį įgaliotinį bendrai užsienio ir saugumo politikai, suteikti savo asmeniniam atstovui demokratijos ir žmogaus teisių klausimais įgaliojimus teikti Afrikoje, Azijoje ir Lotynų Amerikoje išsamias konsultacijas, susijusias su JTŽTT nagrinėtais klausimais (jei būtina, skirti asmeninius pasiuntinius), ir įtraukti kitiems blokams priklausančias šalis į bendrąsias JT lygmeniu vykdomas iniciatyvas;
48. apgailestauja, kad ES nepajėgė veiksmingiau daryti įtakos didesnėje dalyje JT sistemos – iš dalies dėl to, kad siekiant suformuoti bendrą poziciją reikia įdėti laiko ir pastangų; ragina ES ne tik toliau siekti bendros pozicijos, bet ir lanksčiau spręsti smulkesnius klausimus, kad derantis dėl esminių klausimų būtų galima veikti greičiau ir veiksmingiau;
49. apgailestauja dėl to, kad ES, dalyvaudama JTŽTT veikloje, nusprendė laikytis labiau gynybinės pozicijos, ypač kai ji susijusi su ES nenoru rengti rezoliucijų dėl padėties šalyse, kadangi paprastai šioms rezoliucijoms labai priešinasi kai kurios šalys, taip pat su ES sąmoningai pasirinkta taktika pritari bendrai nuomonei ir su tendencija vengti tono, kuris gali paskatinti pasipriešinimą; taigi pritariama ES prioritetų neatspindintiems kompromisams, pvz., 2007 m. kovo 27 d. priimta rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Sudane¹ ir 2007 m. gruodžio 13 d. ekspertų grupės priimta rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Darfūre², kurią patvirtinus grupė išformuota, nors ES iš pat pradžių siekė šią grupę išsaugoti;
50. ragina ES ir jos valstybes nares geriau išnaudoti savo galimą įtaką ir imtis demokratinių šalių grupės lyderio, įgijusio solidžios patirties žmogaus teisių srityje, vaidmens; atsižvelgdamas į keletą iniciatyvų, kurių ES ėmėsi JT sistemos pagrindu, pvz., į Generalinės Asamblėjos rezoliucijas dėl mirties bausmės moratoriumo ir dėl teisės į vandenį, mano, kad šis lyderio vaidmuo gali būti geriausiai atliekamas skatinant partnerystę su valstybėmis iš kitų regioninių grupių;
51. ragina ES ir valstybes nares aktyviau bendrauti su kitomis demokratinėmis JTŽTT narėmis, įskaitant Afrikos ir Azijos grupėms priklausančias šalis, ypač su tarptautinėms teisės normoms paklūstančiomis demokratinėmis valstybėmis; mano, kad šiuo požiūriu galimybę ES suteikia dabartinis Nigerijos pirmininkavimas JTŽTT;
52. ragina ES rengti nuolatinius posėdžius su šiomis šalimis ir aptarti specifinius klausimus, nes tai būdas sukurti koalicijų sudarymo sistemą ir užtikrinti, kad ES pozicija būtų

¹ Rezoliucija A/HRC/7/16.

² Rezoliucija A/HRC/6/35.

maksimaliai remiama; pabrėžia būtinybę suteikti įgaliojimus ES valstybių narių misijoms Ženevoje ir investuoti į diplomatinis išteklius, pvz., skirti žmogaus teisių specialistus ir aukšto rango diplomatus vadovauti JTŽT tarybai;

53. ragina užtikrinti glaudesnę susijusių ES Tarybos darbo grupių ir ES biurų Briuselyje bei ES valstybių narių nuolatinių atstovybių Niujorke ir Ženevoje koordinavimą ir bendradarbiavimą; šiuo požiūriu teigiamai vertina veiksmingą kasdienio sprendimų priėmimo tarp Briuselio ir Ženevos proceso decentralizaciją, nors sostinės ir toliau turėtų atlikti svarbų koordinacinį vaidmenį;
54. dar kartą ragina ES veiksmingiau naudoti savo pagalbą ir politinę paramą, kuri skiriama trečiosioms šalims, taip pat kitas priemones, pvz., dialogus ir konsultacijas žmogaus teisių klausimais, siekiant užtikrinti išsamesnę susitarimą dėl jos pačios rengiamų arba dėl bendrai remiamų iniciatyvų; tai turėtų būti atliekama vadovaujantis tarptautinės teisės normomis ir visuotinai pripažintais žmogaus teisių standartais bei skatinant vykdyti demokratines reformas; taip pat ragina valstybes nares ir Komisiją ginant ES pagalbos programų tikslus ir prioritetus atsižvelgti į JTŽTT darbo, susijusio su konkrečia valstybe, rezultatus, įskaitant po VPV parengtas rekomendacijas ir išvadas;
55. apgailestauja, kad ES nesugebėjo išdėstyti esminių JTŽTT darbo prioritetų ir keletą kartų buvo priversta laikytis „mažesnės žalos“ pozicijos, ypač 2007 m. Afrikos grupės šalių pasiūlyto elgesio kodekso taikant specialias procedūras atveju; ragina ES vadovautis veiksmingesne strategija ir dvigubai stengtis daryti įtaką JTŽTT darbotvarkei ir šios organizacijos diskusijų metu;
56. mano, kad, nors ES valstybių narių statistikos duomenys apie žmogaus teisių padėtį geresni nei daugelio kitų JTŽTT narių, ES veiksmai būtų efektyvesni, jeigu nebūtų dingsties kaltinti ES dėl dvigubų standartų taikymo ir selektyvumo pačioje ES laikantis žmogaus teisių ir vykdant demokratijos politiką; todėl ragina ES vykdyti savo įsipareigojimą skatinti žmogaus teises visuose pasaulio regionuose ir sprendžiant bet kuriuos klausimus; šiuo požiūriu ragina ES aktyviai dalyvauti vertinant Durbano konferenciją, kurią ketinama surengti 2009 m., ir ypač atsižvelgti į būtinybę įgyvendinti 2007 m. gruodžio 18 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją A/RES/62/149, kurioje raginama paskelbti visuotinį moratoriumą dėl mirties bausmės taikymo;
57. ragina Parlamento delegacijas nuolat dalyvauti Ženevoje vykstančiose JTŽTT sesijose; palankiai vertina Parlamento Žmogaus teisių pakomitečio iniciatyvą pakviesti specialiųjų procedūrų mandato turėtojus ir JTŽTT pirmininkaujančios šalies atstovus į savo posėdį ir ragina tęsti šią praktiką;
58. patvirtina, kad būtina aiški JTŽTT veiklos ir ES valstybių narių veiksmų šioje organizacijoje vizija, politinė darbotvarkė ir ilgalaikė strategija, ypač kai tai susiję su 2011 m. planuojamu JTŽTT vertinimu; mano, kad į šią strategiją turi būti įtrauktos aiškios gairės; todėl ragina ES:
 - dar kartą patvirtinti įsipareigojimą paisyti žmogaus teisių visuotinumą, nedalumo ir savitarpio priklausomybės principų ir šiuos principus ginti;
 - užtikrinti, kad būtų išsaugotas ir skatinamas JTŽTT sugebėjimas spręsti klausimus, susijusius su padėtimi tam tikrose šalyse, taip pat ir remiantis šalių mandatais;

- užtikrinti specialių procedūrų savarankiškumą ir veiksmingumą apskritai bei vykdyti įsipareigojimą bendradarbiauti pradėjus specialiąsias procedūras JTŽTT narių atžvilgiu;
- sustiprinti nepriklausomos stebėsenos ir atsiskaitymo mechanizmus VPV procese;
- patvirtinti, kad JTŽTT atlieka specifinį pagrindinio ir teisėto tarptautinio žmogaus teisių forumo vaidmenį ir papildo kitų JT organų veiklą;
- užtikrinti Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biuro nepriklausomybę;
- stiprinti išorės koalicijų sudarymo strategiją, ypač tada, kai imamasi tarpregioninių iniciatyvų;
- toliau stiprinti vidaus ir (arba) išorės žmogaus teisių patikimumą, ypač skatinant ratifikuoti sutartį;

o

o

o

59. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, ES ir JTŽTT valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT Generalinės Asamblėjos Pirmininkui, JT Generaliniam Sekretoriui ir Vyriausiojo komisaro žmogaus teisių klausimais biurui.